

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 07.03.2022

§ 87

Lahden kaupunkistrategia KV

1119/00.01.02.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Strategia-asiantuntija Olli Toivonen p. 044 482 6180

Päätös

Muutosehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy kaupunkistrategian omalta osaltaan ja merkitsee tiedoksi liitteet 2 ja 3.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen 1 mukaisen Lahden kaupunkistrategian ja merkitsee tiedoksi liitteet 2 ja 3.”

Käsittely

Keskustelun kuluessa jäsen Kaikkonen teki seuraavan muutosehdotuksen:

”KESTÄVÄSTI ELINVOIMAINEN

LISÄYS Neljäs kappale: Lisätään lause kappaleen loppuun: "Parannamme lahtelaisten työllisyyttä kouluttamalla."

MUUTOS Viides kappale: Lisätään sana "kulttuuri" mukaan lauseeseen. "...urheilu-, matkailu-, kulttuuri- ja tapahtumakaupunkina."

MUUTOS Viimeinen kappale: Korvataan sana "turvallisen" sanalla "saavutettavan"

Mitattavat tavoitteet (kestävästi elinvoimainen)

MUUTOS Korvataan lause "Muuttoliike on positiivinen. Väkiluvun kasvuvauhti v.2026 on 0,5%." lauseella "Väkiluvun kasvuvauhti v. 2026 on 0-0,5%."

MUUTOS Lisätään liikenneturvallisuus "Keskustan viihtyisyys kasvaa" -kohdan mittareihin: "...koettu turvallisuus ja liikenneturvallisuus lisääntyy"

MUUTOS Siirretään mittari "Suurin osa rakentamisesta sijoittuu kestäville kaupunkirakenteen vyöhykkeille" Kestävästi hyvinvoiva -osion mittareihin.

KESTÄVÄSTI HYVINVOIVA

MUUTOS Ensimmäinen kappale korvataan kokonaan kappaleella: "Suojelemme luontoa ja edistämme sen monimuotoisuutta. Kannustamme asukkaita liikkumaan lähiluonnossa ja tuemme arkiliikuntaa. Madallamme kynnyksiä osallistua kulttuuripalveluihin ja tuemme kulttuuritoimijoiden toimintaedellytyksiä."

LISÄYS Lisätään uusi kappale: "Rakennamme esteettistä ja ilmastokestävää kaupunkia."

MUUTOS Toinen kappale korvataan kokonaan kappaleella: "Ehkäisemme yksinäisyyttä ja syrjäytymistä positiivisen erikoiskohtelun keinoin ja toimimme tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa päihde- ja mielenterveysongelmien ratkaisemiseksi."

MUUTOS Kolmas kappale korvataan kokonaan kappaleella: "Tuemme lasten ja nuorten hyvinvointia takaamalla jokaiselle harrastuksen. Tarjoamme laadukkaat oppimisen ja kasvun ympäristöt."

MUUTOS Viimeinen kappale korvataan kappaleella: "Tarjoamme kaikenikäisille asukkaille monipuolisia osallistumisen mahdollisuuksia. Edistämme aktiivisesti yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisuutta."

Mitattavat tavoitteet (kestävästi hyvinvoiva)

MUUTOS Lisätään mittariin "Luonnon monimuotoisuus vahvistuu (luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin omistamilla alueilla)" prosenttiluku "luonnonsuojelualueiden osuus 10% kaupungin omistamilla alueilla".

KESTÄVÄSTI UUDISTUVA

MUUTOS Lisätään ensimmäisen kappaleen ensimmäisen lauseen jatkoksi: "...kasvulle ja varaudumme ilmastonmuutokseen."

LISÄYS Lisätään ensimmäisen kappaleen loppuun uusi lause: "Kavennamme ihmisten ja kaupunginosien välisiä sosiaalisia ja taloudellisia eroja."

MUUTOS Korvataan toisen kappaleen kohta "...etsimme aktiivisesti..." tekstillä "...luomme ja ylläpidämme aktiivisesti..."

Mitattavat tavoitteet (kestävästi uudistuva)

LISÄYS Lisätään mittariin "Lahti nähdään hyvänä kumppanina (kysely sidosryhmille)" uusi mittari "Palkataan yhteisökoordinaattori."

LISÄYS Lisätään uusi mittari: "Sosioekonomiset erot kaventuvat (Sosioekonominen indeksi, pienituloisuusaste ja lasten pienituloisuusaste, asuinaluekohtainen koetun hyvinvoinnin indeksi)"

Muutosehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jäsen Minna Lampinen teki Erkki Niemisen kannattamana muutosehdotuksen:

KESTÄVÄSTI HYVINVOIVA

lisätään kappaleeseen alimmaiseksi uusi kohta:

"Huolehdimme siitä, että Lahti on hyvän ikääntymisen kaupunki."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosehdotus ja asiasta tulee äänestää. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä Lampisen muutosehdotus sai kahdeksan ääntä (Lampinen, Nieminen E, Talja, Ratia, Nieminen M, Putula, Bruneau ja Hilden) ja esittelijän päätösehdotus kaksi ääntä (Kaikkonen, Aaltonen). Puheenjohtaja totesi, että muutosehdotus tuli hyväksytyä äänin 8-2.

Perusteluosa

Kuntastrategia määrittelee, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista (Kuntalaki 37 §). Lahden kaupunkistrategian päivitys käynnistyi uuden valtuuston toimesta syksyllä 2021. Strategian päivityksen tavoitteena on vastata toimintaympäristön muutoksiin ja toisaalta terävöittää linjauksia, joilla kaupunki menestyy pidemmällä aikavälillä. Strategiaa on valmisteltu koronapandemian keskellä tilanteessa, jossa hyvinvointialueet ovat aloittamassa ja TE-uudistus häämöttää lähitulevaisuudessa. Viime vuodet ja viime viikot ovat osoittaneet, että toimintaympäristö voi muuttua nopeasti ja ennakoitujen merkitys kasvaa.

Koronapandemian keskelläkin Lahti on kehittynyt ja isoina asioina VT12 on valmistunut, Lahti on toiminut Euroopan ympäristöpääkaupunkina, LUT:n Lahden kehitys on kiihtynyt ja MAL-sopimus on vahvistettu. Lahdella on merkittäviä uusia mahdollisuuksia menestyä kaupunkien välisessä kilpailussa yrityksistä ja asukkaista.

Lahden kaupungin visiona vuoteen 2030 on: *“LAHTI – TEHTY KESTÄVÄKSI, Suomen johtavan ympäristökaupungin edelläkävijyys tuo asukkaille hyvinvointia ja yrityksille menestystä.”* Visio asettaa Lahdelle kunnianhimoisen tavoitteen edistää niin ekologista, sosiaalista kuin myös taloudellista kestävyttä.

Strategia rakentuu kolmesta kokonaisuudesta Kestävästi elinvoimainen, Kestävästi hyvinvoiva ja Kestävästi uudistuva sekä niille asetetuista valtuustokauden mitattavista tavoitteista. Strategiassa kuvataan ne askeleet, joiden avulla kaupunki pääsee kulkemaan kohti visiota.

Valtuustokauden mitattavat tavoitteet määrittävät sitä, mihin kaupunki pyrkii valtuustokauden aikana pääsemään.

Strategian toteuttamista ohjaavat arvot avoimesti, vastuullisesti ja yhdessä.

Valmisteluprosessi

Lahden kaupunginvaltuusto käynnisti strategian päivityksen valtuustoseminaarissaan Lahdessa 10.9.2021. Seminaarin aamupäivä keskityttiin nykytilanteeseen ja iltapäivällä käynnistettiin skenaariotyöskentely, joka jatkui myös valtuustoseminaarissa 21.10. Strategiatyön pohjaksi laadittiin ulkoisen toimintaympäristön muutosten skenaariotarkastelu yhdessä valtuuston ja Capful Oy:n kanssa. Valtuuston skenaariotarkastelusta nousi esille 22 välttämätöntä toimenpidettä, joita Lahden tulisi tehdä riippumatta siitä, mikä skenaarioista toteutuisi. Skenaariotarkastelu toimi laajan osallisuustyön rinnalla toisena keskeisenä materiaalina strategian työstön pohjalla.

Strategian päivityksessä on pyritty kiinnittämään erityistä huomiota valtuuston tahtotilan kuulumiseen strategian laadinnassa. Valmistelun tukena on toiminut valtuustoryhmien jäsenistä koottu strategiatoimikunta, joka kokoontui valmistelun aikana yhteensä 6 kertaa. Toimikunnan muodostivat puheenjohtaja Ulla Vaara (sd), varapuheenjohtaja Francis McCarron (kok), Maarit Tuomi (ps), Kalle Aaltonen (Pro Lahti), Minerva Kastehelmi (vih), Miina Harmaala (kesk), Katja Toepfer (kd) ja Anna Kaisa Kupiainen (vas) ja heidän varajäsenensä sekä vaihtuva kokoonpano kaupungin strategiatyössä mukana olleita valmistelijoita. Valtuusto käsitteli strategiaa kolmannen kerran etäseminaarissa 3.2.2022.

Asukkaat ovat osallistuneet strategian valmisteluun Monttu auki suurdialogissa (25.9. 100 hlö), kumppanuuspöytien työpajoissa (13.-14.10.,

127 hlöä) sekä joulukylässä (16.12. 30hlö). Omat työpajat järjestettiin lisäksi elinkeinoelämälle, korkeakoulutoimijoille, konserniyhtiöille sekä opiskelijoille. Lapsia ja nuoria osallistui kahteen skidialogiin (14.10.) ja 50 luokkaa osallistui Kaupunginjohtaja kysyy -livelähetykseen (11.10.) verkon välityksellä. Lisäksi strategia oli esillä Yrittäjäfoorumissa (16.10.) sekä Yritysten tulevaisuusaamiaisella (3.12.).

Kaupunkistrategian merkitys mitataan loppupelissä siinä, miten se lähtee konkretisoitumaan käytännön toimenpiteiksi. Tämän takia kaupungin henkilöstö ja esimieskunta haluttiin saada mukaan strategian valmisteluun. Esimieskunta työskenteli strategian parissa esimiespäivässä 6.10. ja palvelualueiden johtoryhmät työpajailivat strategiasta 21.9. sekä 14.12.. Strategia oli sähköpostikyselynä kaupungin koko henkilöstön arvioitavana 8.-17.12. ja työntekijöille oli myös keskustelutilaisuus strategiasta 14.12. Lisäksi strategian valmistelua tuki kaupungin strategiaryhmä, johon kuuluu kaupungin johtoryhmä.

Vuoden alussa strategialuonnoksesta pyydettiin lausunnot laajalta sidosryhmäjoukolta. Lausunnon antoi lopulta 7 eri toimijaa. Lausuntoja hyödynnetään edelleen strategian toteuttamisen prosessissa valtuuston päätöksenteon jälkeen.

Strategian toteuttaminen

Strategian toteutuminen punnitaan päivittäisessä työnteossa ja johtamisessa. Strategian toteutumista tukevat keskeiset ohjelmat sekä suunnitelmat kuten mm. Lahden suunta ja hyvinvointisuunnitelma. Strategian kärkihankkeet määritellään talousarvioprosessissa, joka kuvataan talousarvion laadintaohjeessa. Strategian toteuttaminen ja sen toteutumisen mittaaminen määritellään talousarviossa ja -suunnitelmassa,

jonka valtuusto hyväksyy lautakuntien, jaostojen ja kaupunginhallituksen valmistelun pohjalta.

Strategian seuranta ja arviointi

Strategian vision toteutumista seurataan strategisilla mittareilla ja tavoitteilla. Strategiset mittarit kertovat kehityksen suunnasta. Mittareilla ei voida suoraan mitata organisaation tuloksellisuutta, sillä mittareiden toteutumiseen vaikuttavat myös kaupunkikonsernin ulkopuoliset tekijät. Strategian toteutumisen seuranta ja raportointi toteutuu talousarvioraportoinnin yhteydessä, jonka kautta on mahdollista arvioida myös organisaation tuloksellisuutta. Strategia päivitetään seuraavan kerran vuonna 2025 uuden valtuuston aloittaessa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: tiedoksi tytäryhteisöt, säätiöt ja palvelualueet